Zespół Mandolinowy

ILUSTR. MIESIĘCZNIK MUZYCZNY

Nr. 4

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem muzycznym 60 gr.

ZESPÓŁ MANDOLINOWY

ilustrowany miesięcznik muzyczny dla wszystkich

ORGAN ZW. POLSK. TOW. MANDOLINOWYCH WOJEW. ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH.

Adres Redakcji i Administacji: Katowice, Polna 3/6. :—: Wydawca F. SACHSE.
Prenumerata roczna Zł. 4.50, półrocz. 2.40, zagranicą roczn. 1 Dolar. Konto P K.O. Katowice № 302.326
Wychodzi w połowie każdego miesiąca pod redakcją F. Sachsego.

ROK I. KATOWICE, GRUDZIEŃ 1932 ROK. № 4

TREŚĆ: O akompanjamencie gitarowym do śpiewu i tańca. — Anieli w niebie śpiewają. — 1-sza ankieta dla dyrygentów orkiestr mandolinowych. — Do dodatku muzycznego z № 3 i № 4 „Z.M.“ — Z statystyki ruchu mandolinowego. — Sprawozdania. — Kronika. — Odpowiedzi Redakcji. — Komunikat Zw. Polsk. Tow. Mand. — Zagadki.
DODATEK MUZYCZNY: Trzy kolendy na gitarę solo.

F. SACHSE

O AKOMPANJAMENCIE GITAROWYM DO ŚPIEWU i TAŃCA.

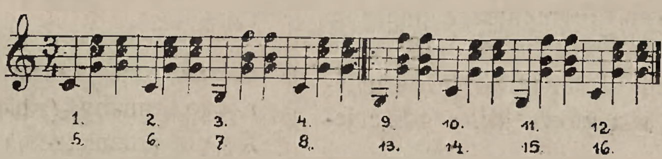
Szemat akompanjamentu do przytoczonej melodji będzie zatem następujący

takty: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
T T D T T T D T D T

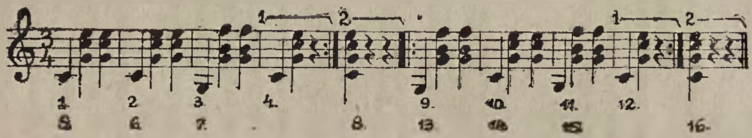
takty: 11. 12. 13. 14. 15. 16.
D T D T D T

(T oznacza akord główny, czyli toniczny, D jego zmianę harmoniczną, czyli akord dominantowy).

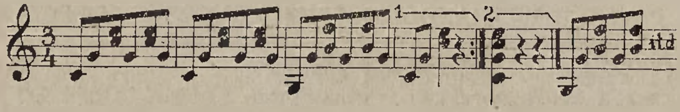
W nutach przedstawi się ten prymitywny akompanjament tak:

Jeżeli w miejscach przerwy melodyjnej t. j. w tym wypadku w taktach 8. i 16. (ewentualnie i w 12) zastosujemy tylko jeden akord akompanjamentu na cały takt, akompanjament zyska na plastyce i wartości, jak wskaże poniższy przykład:

Jest jasnem, że w akompanjamencie tym można zastosować inny układ powyższych akordów, np:

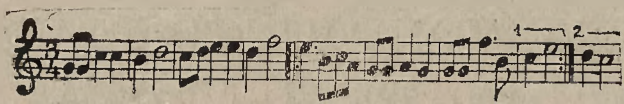
ĆWICZENIE: W sposób podany powyżej należy zanalizować szereg melodyj co do podkładu harmonicznego, jaki powinny otrzymać. Ćwiczenia te najlepiej odgrywać do śpiewu, drugiej gitary, grającej melodję lub mandoliny (względnie skrzypiec).

W podobny sposób z łatwością każdy znajdzie akompanjament do następujących melodyj:

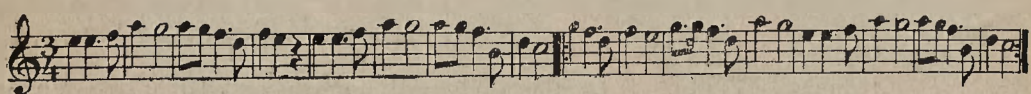
№ 2

№ 3

№ 4

Przez liczne ćwiczenia tego rodzaju wzmoże się harmoniczne poczucie ćwiczącego tak dalece, że niebawem będzie odczuwał słuchowo, gdzie należy użyć akordu głównego, a gdzie jego zmiany.

W wypadkach wątpliwych upraszamy Szan. Czytelników o łaskawe nadsyłanie nam swych ćwiczeń oraz o d p o w i e d n i c h z a p y t a ń, na które chętnie będziemy udzielali odpowiedzi.

Akord subdominantowy.

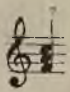
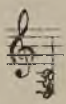
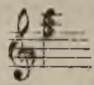
Oprócz dwu akordów, któreśmy poznali t.zn. akordu tonicznego (c e g) i jego zmiany (g h d f) często używa się dla urozmaicenia trzeciego akordu, zwanego *akordem subdominantowym.*

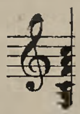
Akord ten składa się z 4. 6. i 1. dźwięku gamy, a basowym dźwiękiem tego akordu jest czwarty dźwięk gamy.

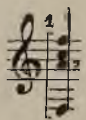
Przytoczymy jeszcze raz kolejność dźwięków gamy C dur i podkreślimy tony tworzące akord subdominantowy tonacji:

c d e f g a h c

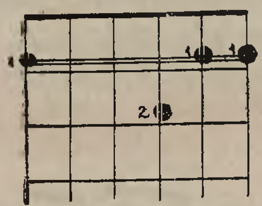
W układzie nutowym wygląda ten akord

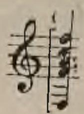
tak: albo albo

względnie

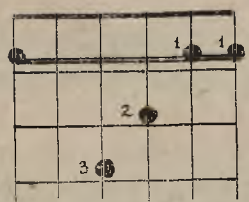
Na gitarze można go chwytać różnymi sposobami np:

czyli następujący chwyt

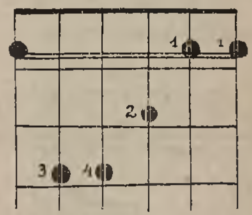
albo

czyli taki chwyt

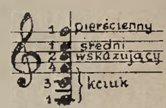

lub wreszcie

t. j. taki chwyt

(Podwójna linja na chwytniku oznacza skośny chwyt 1. palcem).

UWAGA: Akordy, składające się w układzie gitarowym z więcej niż 4 dźwięków należy prawą ręką grać tym sposobem, że trzy najwyższe dźwięki uderza się wskazującym, średnim i pierściennym palcem, zaś pozostałe dwa lub trzy dolne dźwięki kciukiem. Dla pokazania, ile nut należy uderzać kciukiem rozgranicza się b. często akord w drukowanych nutach dwoma skośnemi kreseczkami np.

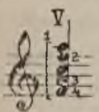
(cyfry oznaczają palce lewej ręki).

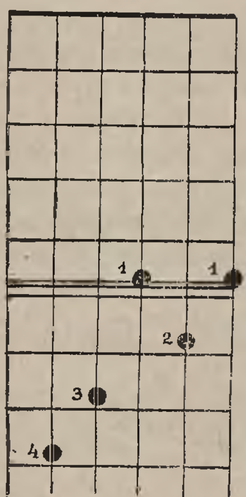
Akord subdominantowy używa się w trudniejszym układzie gitarowym b. często w wyższych pozycjach np

czyli następujący chwyt

lub t. j.

Najczęściej, zwłaszcza w akompanjamencie bywa używany następujący układ akordu subdominantowego

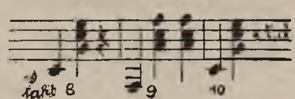

Zastosowanie akordu subdominatowego w praktycznym akompanjamencie nie wymaga szczegółowych wskazówek.

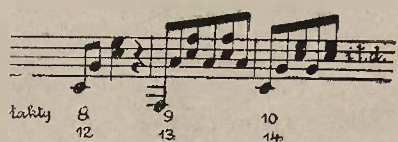
Te takty, które wykazują przewagę dźwięków f, a i c należy akompanjować akordem subdominantowym.

W melodji „Ty ze mnie szydzisz dziewucho“ podanej w № 3 „Z. M.“ akordem subdominantowym możnaby akompanjować takt 9. i 13. gdyż melodja w tych taktach składa się z dźwięków f i a — które są składnikiem akordu subdominatowego.

Akompanjament w tem miejscu będzie zatem tak wyglądał:

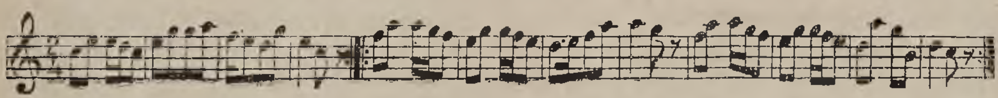

albo

CWICZENIE: Znaleźć akompanjament do następujących melodyj:

№ 5

№ 6

c. d. n.

ANIELI W NIEBIE ŚPIEWAJĄ...

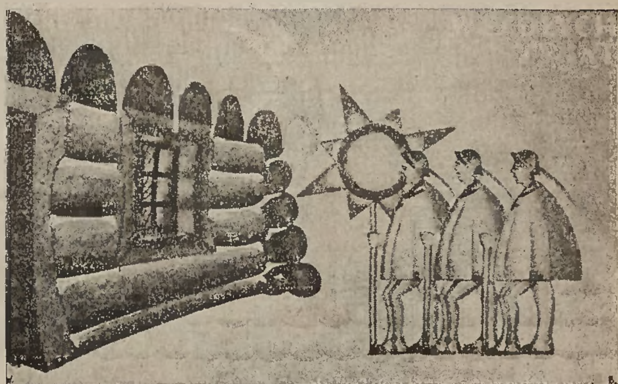

Niema chyba piękniejszych świąt, jak Boże Narodzenie. Chrystus się rodzi i brata ziemię z Niebem. Anieli zwiastują wielkie misterjum miłości i niosą radosną wieść o powszechnym pokoju i szczęściu.

Poezja ludowa wszystkich narodów ubrała okres Bożego Narodzenia wieńcem najczarowniejszycb legend i nie przebranem bogactwem natchnień poetyckich.

Chrystus się rodzi. Wszystkie stany spieszą złożyć hołd cudownemu dziecięciu.

Żalą się mu z swoimi strapieniami i zmartwieniami a Ono błogosławieństwo rozdziela na wsze strony.

W obrzędach ludowych odzwierciedla się okres Bożego Narodzenia przepięknemi zwyczajami.

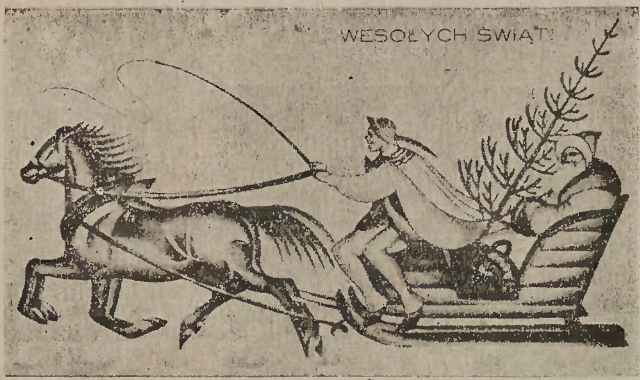
Młodzież po wioskach i mniejszych miasteczkach chodzi z gwiazdą, wnosząc wszędzie radość, śpiew i muzykę, oraz klejnoty poezij gwiazdkowej.

Ubogi i bogaty spieszy po choinkę, aby pod jej gałązką spędzić w rodzinnem gronie kilka błogich chwil wigilijnej idylli.

Każdy dom rozbrzmiewa w tym okresie pieśnią kolendową, która mimo swej zadziwiającej prostoty tyle w sobie mieści uczucia, tyle szczerości i różnorodności nastrojów.

O ileż piękniej brzmi pieśń, kiedy jej harmonijna szata zostaje wypełniona muzyką instrumentalną.

W każdym niemal domu znajduje się gitara, zaś „Zespół Mandolinowy“ wydał kilka kolend na jedno i więcej

głosowy śpiew z akompanjamentem gitary.

Niechaj brzmi pod słomianą strzechą i pod dachem robotniczego domu piękna muzyka kolendowa, opromieniona poezją Betlehemskiego Cudu.

I niechaj niema w całej Polsce jak długa i szeroka ani jednego stowarzyszenia kulturalnego, ani jednej świetlicy, ani jednego domu ludowego w którymby nie urządzono obchodu gwiazdkowego, łączącego uczestników głębokiemi przeżyciami czarownych chwli, A na obchodach tych niechaj poezja „gwiazdki“ i muzyka kolendy polskiej i fantazja „szopki“ przemawia do serc i dusz uczestników.

Dziś, w czasach cięższych i bardziej smutnych niż którekolwiek — pociecha gwiazdki i nadzieja jaśniejszego jutra potrzebna nam bardziej niż kiedykolwiek.

Życzymy zatem wszystkim naszym czytelnikom i sympatykom miłego spędzenia gwiazdki oraz spełnienia wszystkich życzeń i pomyślności na Nowy Rok i dalsze lata, oraz prosimy nadsyłać do redakcji „Z.M.“ opisy gwiazdkowych uroczystości w rodzinie i Towarzystwie oraz fotografje dotyczące obchodów związanych z okresem Bożego Narodzenia.

Redakcja.

I-SZA ANKIETA DLA DYRYGENTÓW ORKIESTR MANDOLINOWYCH.

Rozpisujemy niniejszem I-szą Ankietę dla dyrygentów orkiestr mandolinowych, zapowiedzianą w Nr. 3 „Z. M.“

Ankieta dotyczy *programu koncertowego.* Czytelnicy, którzy pragną wziąć udział w Ankiecie winni do dn. 1. II. 1933 r. nadesłać *wzór wartościowego programu koncertu mandolinowego.*

Program powinien składać się z trzech części, których wykonanie nie powinno przekraczać 40 minut każdej.

Program może się składać z utworów:

1) na orkiestrę mandolinową,
2) na pojedyńcze instrumenty mandolinowe solo,

3) na pojedyńcze instrumenty mandolinowe z akompamjamentem orkiestry,
4) na zespoły pojedyńczych instrumentów bez akompanjamentu,
5) na zespoły pojedyńczych instrumentów z akompanjamentem,
6) na śpiew solowy jedno lub więcej .głosowy z akompanjamentem instrumentów mandolin.,
7) na śpiew chóralny z akompanjamentem instrumentów mandol.,
8) na instrumenty smyczkowe lub dęte z ukompanjamentem gitary lub orkiestry mand.
9) na jedną lub kilka gitar z akomp. orkiestry lub fortepianu.

Wartość programu powinna polegać nietylko na doborze wartościowych utworów, ale i na „programowem“ zestawieniu. podporządkowanem jakiejś przewodniej idei, a więc np.

program muzyki *popularnej*,
albo „ „ *tanecznej*,
„ „ „ *klasycznej*,
„ „ „ *polskiej*,
„ „ poświęcony muzyce XIX czy XVIII stulecia względnie program poświęcony jakiemuś kompozytorowi np. Moniuszce, Beethovenowi, Szopenowi i t. p. albo program poświęcony regjonalnej muzyce i t. d.

Wzory programów należy przesyłać wraz z załączonym kuponem. Najlepsze programy zostaną opublikowane w „Z. M.“ wraz w oceną Komitetu redakcyjnego.

Jako nagrody przeznacza Wydawnictwo za najlepsze programy:

I piękną sześciostrunną gitarę,
II „ mandolinę.

Do losowania dopuszczeni są tylko ci uczestnicy Ankiety, którzy zapłacili prenumeratę za I-sze półrocze 1933 roku.

KUPON

Na rozwiązanie ankiety z Nr. 4 „ZM“.

adres ....

....

Do dodatku muzycznego z Nr. 3 i Nr. 4 „Z.M.“

Dodatek muzyczny do Nr. 3 „Z.M.“ ma na celu zapełnić choć w części brak polskich nut dla zespołów mandolinowych, a przedewszystkiem przystępnie opracowanych kolend.

Kolendy, zamieszczone w naszym dodatku muzycznym można wykonywać w orkiestrze przez jednogłosowy chór mandolin przy akompanjamencie chóru gitarowego, co poleca się czynić zwłaszcza w *zespołach początkujących.* Efekt tego rodzaju wykonania jest wielki.

Prócz powyżej wskazanego sposobu wykonania poleca się również wykonywanie tym sposobem, aby chór kilku gitar wyćwiczył dokładnie unisono akompanjament gitarowy, natomiast melodję mandolin *śpiewać jednogłosowo.* Skala głosu wszystkich kolend dodatku jest b. wygodna. Aby uprzystępnić wykonywanie tym sposobem podajemy poniżej teksty kolend zawartych w dodatku do Nr. 3 „Z. M“.

Wreszcie kolendy te można wykonywać na gitarach i mandolinach, jak

podano powyżej z udziałem *zbiorowego jednogłosowego śpiewu.*

Jest zupełne jasnem, że aby wykonać kolendy zamieszczone w dodatku, nie potrzeba orkiestry; może je wykonać każdy pojedyńczy gitarzysta obdarzony głosem śpiewając melodję i akompanjując sobie samemu. Może je wykonać gitarzysta z śpiewakiem, lub wreszcie gitarzysta z mandolinistą.

Tym sposobem powyższe kolendy bądź w wykonaniu *solowem*, *bądź zbiorowem* powinny znaleźć się w programie każdej gwiazdki świetlicowej, a zarazem, powinny rozbrzmiewać w każdym domu, gdzie znajduje się gitara.

Również kolendy z dodatku do Nr. 4 „Z.M.“ są pisane z myślą, by przyjść z pomocą organizatorom „gwiazdek“ w świetlicach i stowarzyszeniach oraz możność popisania się solowym występem gitarzystom.

Kolendy te nadają się przedewszystkiem jako *solowe* występy dla gitarzystów. Przyczem udział śpiewu nie jest wskazany.

Efekt występu podniesie się znacznie, jeżeli w wykonaniu weźmie udział kilku lub kilkunastu gitarzystów. Jeżeli każdy z biorących udział w wykoniu gitarzystów wyćwiczy utwory *zupełnie dokładnie* całość posiada wielkie, pełne brzmienie i wywiera imponujące wrażenie.

W programie każdego wieczoru kolend będzie gitarowy występ kolend z dodatku do Nr. 4 „Z.M.“ nieocenionem urozmaiceniem i wzbogaceniem.

Pozatem można nabyć w Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl. Katowice, Szkolna 7 następujące kolendy:

6 kolend w łatwym układzie na kwartet mandolinowy, (nadaje się szczególnie dla początkujących zespołów);

„Wiązanka kolendowa“ na kwartet mandolinowy;

4 kolendy na 2 gł. chór z akompanjamentem gitary.

Teksty kolend z dodatku do Nr. 3. „Z. M.“.

MĘDRCY ŚWIATA.

Mędrcy świata, Monarchowie, Gdzie spiesznie dążycie?
Powiedzcież nam trzej Królowie Chcecież widzieć Dziecię?
Ono w żłobie niema tronu, I berła nie dzierży,
A proroctwo Jego zgonu Już się w świecie szerzy.

Mędrcy świata! złość okrutna Dziecię prześladuje!
Wieść okropna, wieść to smutna, Heród spisek knuje
Nic Monarchów nie odstrasza, ku Betleem spieszą,
Gwiazda zbawcę im ogłasza nadzieją się cieszą.

Przed Maryą stoją społem, niosą Dziecku dary.
Przed Jezusem biją czołem, składają efiary.
Trzykroć szczęśliwi Królowie! któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie, pałając z miłości?

2. Z Nieba wysokiego.

3. Wśród nocnej ciszy...

3 Kolendy

w łatwym układzie na gitarę (lutnię) solo.

1. Jakaż to gwiazda..

Uwaga: Cyfry oznaczają palce, +-kciuk, cyfry w kółkach struny.

Oto jak każą kapłani, damy dar troisty,
Modły pracę, niosąc w dani i żar serca czysty.
To kadzidło, mirę, złoto, niesiem Jezu szczerze,
Dajem to z serca ochotą, przyjm od nas w ofierze.

DO BETLEEMU.

Do Betleemu pełni radości,
Spieszmy powitać Jezusa małego,
Który dziś dla nas cudem miłości,
Zstąpił na ziemię z nieba wysokiego.

Spieszmy się, spieszmy, On na nas woła,
On na to przyszedł, aby nas zbawił,
Otoczmy, żłóbek jego dokoła,
Aby nas rączką swą pobłogosławił.

Czysta Panienka Pana zrodziła,
W stajni powiwszy, w pieluszki okryła;
O witaj Jezu, Panie nasz kochany,
Dla winy naszej z nieba nam zesłany.

Witaj nam, witaj Panie nasz drogi,
My Tobie dzisiaj kładziem hołd pod nogi.
Daj nam, abyśmy Twej łaski doznali,
Z Tobą na wieki razem królowali.

WESELŻE SIĘ.

Weselże się, ludzkie plemię, dziś pamiątek czas!
Dziś Bóg zstąpił na tę ziemię, aby zbawić nas;
Hej ludzie, w pokorze uczcijmy to Boże,
Uczcijmy to Boże narodzenie wraz!

Jako ongi w szopie lichej rozbił namiot On,
Tak i oto ołtarz cichy mieści Jego tron;
Hej! ludzie skruszeni, niech modłów i pieni,
Niech modłów i pieni; płynie w niebo ton.

Och! witajże upragnienie, tylu dawnych lat,
Ty bądź nasze uwielbienie, choć szaleje świat,
W Twem sercu niech Panie, wciąż mamy mieszkanie,
Wciąż mamy mieszkanie, a ujdziemy strat.

Litość Twoja, niech uśmierza burzę krwawych dni,
Miej w opiece Swej Papieża, bo Go trapią źli,
Pożal się kapłanów, a pogrom tyranów,
A pogrom tyranów, niech zwyciężą cni.

A jak teraz Boskie Dziecię, Ciebie pragniem czcić,
Także skoro śmierć nas zgniecie, Twą nam łaską świeć,
O Jezu, niech Ciebie, chwalim kiedyś w niebie,
Chwalim kiedyś w niebie; słodko w Tobie żyć.

Z statystyki ruchu mandolinowego w Wojew. Śląskiem

Pobieżnie przeprowadzona statystyka ruchu muzycznego w górnośląskiej części Woj. Śląskiego wykazała, że ruch mandolinowy jest bardzo poważną pozycją ludowego ruchu muzycznego, gdyż przekracza cyfrę 3.000 uczestników. Stosunek liczbowy orkiestr mandolinowych do pozostałych objawów ludowego ruchu muzycznego obrazuje następująca tabela:

powiat	Katowice	na 52	orkiestry	wogóle	jest 28	mandolinowych	(718	człon.)
„	Świętochłowice	„ 87	„	„	„ 43	„	(1311	„
„	Pszczyna	„ 70	„	„	„ 33	„	(492	„
„	Tarn. Góry	„ 19	„	„	„ 9	„	(367	„
„	Lubliniec	„ 11	„	„	„ 4	„	(68	„
„	Rybnik	„ 78	„	„	„ 34	„	(576	„
	Razem	na 317	„	„	„ 151	„	(3.532	„

czyli, że blisko 48 proc. wszystkich zespołów muzycznych ludowych to orkiestry mandolinowe. Wziąwszy pod uwagę, że między niemandolinowemi orkiestrami jest dość pokaźny odsetek dętych orkiestr zawodowych oraz salonowych orkiestr o charakterze zarobkowym, które z punktu widzenia ludowego ruchu oświatowego małe posiadają znaczenie — dochodzimy do wniosku, że rola kulturalno-społeczna ruchu mandolinowego jest obecnie niedoceniona.

Na terenie szkolnym przedstawiają się cyfry instrumentalnych zespołów muzycznych następująco:

powiat	Katowice	na 21	zespołów	szkolnych	wogóle	jest 9	mandolinowch
„	Świętochłowice	„ 29	„	„	„	„ 8	„
„	Pszczyna	„ 9	„	„	„	„ 4	„
„	Tarn. Góry	„ 8	„	„	„	„ 2	„
„	Lubliniec	„ 6	„	„	„	„ 1	„
„	Rybnik	„ 20	„	„	„	„ 9	„
	Razem	na 93	„	„	„	„ 33	„

(mandolinowe orkiestry szkolne tworzą przeszło 35 proc.)

Uderzająca jest znikoma ilość orkiestr mandolinowych w szkołach średnich. Z orkiestr mandolinowych szkolnych przypada.

na szkoły powszechne	26 orkiestr	(wobec ogólnej liczby	59 zesp.)
„ gimnazja	3 „	„ „ „	19 „
„ seminarja naucz.	3 „	„ „ „	11 „
„ szkoły zawodowe	1 „	„ „ „	5 „

Należy zauważyć, że na terenie całego województwa tylko gimnazja żeńskie posiadają orkiestry mandolinowe (nieposiadają zaś innych zespołów muzycznych instrumentalnych).

SPRAWOZDANIA.

Koncert Tow. Mand. „Jaskółka" Ruda Śląska.

Jedno z najruchliwszych Towarzyrzystw Mandol. Śląskiego Związku poszczyciło się imprezą o pierwszorzędnem przygotowaniu oraz o wzorowej organizacji.

Program wieczoru był b. urozmaicony i dobrany z uwzględnieniem warunków lokalnych, t. zn. z zachowaniem b. popularnego, rzec można ludowego charakteru. Toteż w całości nie zbrakło literatury marszowej i tanecznej; obok utworów marszowych znajdowały się w programie utwory o wartościach głębszych i poważniejszych (Nabucodonozor" Verdi'ego i t.p.) które wymagały b. wielkiego nakładu pracy.

Na szczególne wyróżnienie zasługiwały występy kameralnago tria gitarowego, które odegrało udatnie utwory Boccherini'ego i Justa, oraz chóru gitar, który wykonał z efektem rondo Rittera przy akompanjamencie orkiestry mandolinowej

Na zakończenie koncertu odegrano miłą i wielce melodyjną operetkę Offenbacha „Jagusia płacze, śmieje się Jaś" która została przyjęta z niebywałym aplauzem. Partje solowe zostały obsadzone przez utalentowanych miłośników gry scenicznej (Jagusia o porywającym temperamencie scenicznym, Janek z przepięknym materjałem głosowym; Kuba o nieprzeciętnym groteskowo-komicznym talencie i Szymon z swobodą panujący nad swą rolą) orkiestrowa partja b. starannie zinstrumentowana przez drha Króla i solidnie opracowana przez drha Janika, zaś reżyserja drha Wyrwicha górowała nad całością.

Imprezą tą powinny się zainteresować nasze Koła; ściągnie ona z pe-

wnością publiczność i nienarażając na ryzyko kasy Towarzystwa, dać mu może b. wiele moralnego zadowolenia.

Bardzo licznie zebrana publiczność opuszczała z zadowoleniem salę Domu Narodowego, wynosząc wiele różnorodnych wrażeń: słyszała jedną z najlepszych śląskich orkiestr mandolinowych, słyszała dobrze brzmiące zespoły gitarowe, miłe występy chórowe i brawurowe popisy ksolofonu i napatrzała się na baletowe inscenizacje lekkiej muzyki („Lalki“ i „Ułani“) a wreszcie naśmiała się dosyta z okazji pogodnej operetki Offenbacha. Towarzystwo z prezesem drh. Cholewą na czele odniosło triumf nielada.

KRONIKA.

Międzynarodowy konkurs orkiestr mandolinowych.

W czasie Zielonych Świąt 1933 r. odbędzie się w Lugano (w Szwajcarji) międzynarodowy konkurs orkiestr mandolinowych. Bliższe dane podamy w jednym z następnych numerów „Z. M.“. *S.*

Przedstawienie Tow. Mandolin. „Jaskółka“.

Tow. Mand. „Jaskółka“ w Mikołowie urządziło 20. XI. br. w Sali Hotelu Polskiego przedstawienie teatralne sztuki ludowej pod tyt. „Swaty“. Reżyserją zajął się znany ogólnie naczelnik poczty p. Raszka, który jak było można w czasie przedstawienia stwierdzić włożył w materjał amatorów dużo pracy.

Ogólne wrażenie imprezy jak i koncertu było zadawalniające, aczkolwiek nie pozbawione usterek.

Koncert w Nowym Bytomiu.

W niedzielą 20.XI. b.r. urządziło Tow. Mand. im. Elsnera w Nowym Bytomiu z okazji I. rocznicy istnienia — I. Koncert Mandolinowy.

Udział w Koncercie wzięło 31 graczy. Dyrygował drh. Ganz Bogaty program zestawiony dość starannie z widoczną troską o jaknajwiększą popularność został przyjęty z entuzjazmem przez licznie zebraną publiczność.

Solo p Rybarczyka (syn) na ksylofonie oraz Rybarczyka ojca na tubafonie przyjęto burzą oklasków. Całość udatna rokuje młodemu Towarzystwu, że się rozwinie pod sprężystą prezesurą znanego działacza p. Niesporka.

Koncert Tow. Mand. „Jaskółka“ Świętochłowice.

Tow. Mand. „Jaskółka“ Świętochłowice, które po okresie organizacyjnej niemocy budzi się do wzmożonej działalności dało — oprócz kilku występów na akademjach — własny koncert z udziałem orkiestry mandolinowej oraz kwintetu instrumentów mandolinowych. Bogaty program urozmaiciły solowe występy gitarowe druhów Gorzawskiego i Wyrwicha (grali etudy Garulli'ego) oraz występ duetu gitarowego.

Zawody Orkiestr Mand. o mistrzowstwo Śląska.

Dnia 8 bm. odbyły się w Sali „Pod dwiema lipami“ w Siemianowicach zawody orkiestr Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl o mistrzowstwo Województwa.

Program zawodów był następujący:

1) „Nastrój świąteczny“, Schmidt— (wyk. orkiestra S.M.P. Katowice).

2) „Romans“ F-Dur, Kahnt — (wykon. ork. S.M.P. Roździeń-Szopienice).

3) Uwertura „Cyganka“, Balse — (wyk. ork. „Zorza“ Katowice).

4) Uwertura „Tancred“, Rossini — (wyk. ork. „Szopen“ Bogucice)

5) Uwertura „Cyganka“, Belfe — (wyk. ork. „Jaskółka“ Dąbrówka Wielka)

6) Uwertura „Nabucodonosor", J.Verdi—(wyk. ork. „Moniuszko" Wełnowiec).

7) Uwertura „Pikowa Dama", Soupée (wyk. ork „Halka" Bielszowice).

8) Potpourri słowiańskie „Soljanka", Arnold Wilke — (wyk. ork. „Jaskółka" Mysłowice).

9) Uwertura „Nabucodonosor„ J.Verdi — (wyk. ork. „Jaskółka" Ruda Śl.

10) Symfonja H-Moll, Fr. Schubert (wyk. ork. „Jaskółka" Mała Dąbrówka).

11) „Węgierska uwertura", Keller Béla — (wyk. ork. „Jaskółka" Siemianowice).

12) Uwertura „Orfeusz w Piekle" J. Offenbach—(wyk. ork. „Halka" Roździeń-Szopienice).

13) Uwertura „Cyrulik Sewilski", Rossini — (wyk. ork. „Jaskółka" Ruda Południowa).

14) „Symfonja Romantyczna", J. Anelli — (wyk. ork. „Jaskółka" Nowa Wieś).

15) Uwertura Symfoniczna, Woelke (wyk. ork. „Jaskółka" Król.Huta).

Orzeczenie Sądu Konkursowego następujące.

„Halka" Roździeń-Szopienice dyr. Kiciński — $32^2/_3$,

„Jaskółka" Król.-Huta dyr. Wiechuła — $30^2/_3$.

„Jaskółka" Ruda Śląska dyr. Kró $30^1/_3$,

„Jaskółka" Nowa Wieś dyr. Puszhaus — 29.

„Halka" Bielszowice dyr. Palica—28

Klub im. Moniuszki Wełnowiec dyr Pucka — 28,

„Jaskółka" Wielka Dąbrówka dyr. Kardaś — $26^2/_3$,

„Jaskółka" Siemianowice dyr. Jagła — $26^1/_3$,

„Jaskółka" Ruda Południ. dyr. Majnusz — 26,

Tow. im. Szopena Bogucice—$25^2/_3$,

„Jaskółka" Mała Dąbrówka dyr. Strużyna — 22,

„Jaskółka" Mysłowice dyr. Baron $21^1/_3$.

Tow. S. M. P. Katowice dyr. Głodek — 20.

„Zorza" Katowice — $18^1/_3$,

Tow. S. M P. Roździeń-Szopienice — $16^2/_3$.

Szczegółowe sprawozdanie z zawodów umieścimy w następnym numerze „Z.M."

Wszechpolski Konkurs Orkiestr Mandolinowych w Poznaniu.

Dnia 4 bm. odbył się w Poznaniu Wszechpolski konkurs orkiestr mandolinowych. Z powodu ciężkich warunków gospodarczych udział w konkursie wzięło tylko 8 orkiestr.

Wynik zawodów jest następujący:

„Sempre vivo" (dyr. Fel. Kapała) $30^2/_3$,

„Lira" (dyr. Bohd. Kwiatkowski) 28)

Klub im. Szopena przy K. P. W., dyr. L. Gabryelewicz) 25,

Klub im. Mozarta (dyr. W. Buchwald) 22,

Klub Mand. przy Zw. Zaw. Drukarzy (dyr. W. Buchwald) 21,

„Echo" (dyr. Olsztyński) $19^1/_3$,

Ork. żeńska „Concordia" (dyr. T. O. Krolopp) $15^2/_3$,

Ork. „Concordia" (dyr. T. O. Krolopp) $14^1/_3$.

Miejscowa prasa jak „Kurjer Poznański", „Nowy Kurjer", „ABC" itd. poświęciły zawodom sporo przychylnej uwagi, wyrażając się z uznaniem o poziomie produkcyj.

Ponieważ zawody rozgrywały się o medal pamiątkowy kompozytora Carlo Muniera ufundowany przez wydawnictwo „Il plettro" wręczył nagrody i dyplomy honorowe zwycięzcom w imieniu ambasadora włoskiego p. radca Dr. Kolczewski.

Koncert Mand. w Nowej Wsi.

Tow. „Jaskółka" Nowa Wieś wykonała dn. 11 bm. Koncert Mand. o bardzo obfitym programie. Szczegółowe sprawozdanie podamy w następnym numerze „Z.M."

Klub Mandolinowy „Leśna Róża“ w Quivrechain (Francja).

Pierwsza wystawa muzyczna w Polsce.

W Warszawie odbyła się w I połowie bm. Wystawa muzyczna, obejmująca dział instrumentów, dział wydawnictw i dział historyczny. Szczegółowy opis wystawy znajdą czytelnicy w następnym numerze „Z M.“

Wystawa prac Tow. Mand. „Jaskółka“ w Rudzie Śl.

Dnia 11 bm. odbyło się uroczyste otwarcie Wystawy robót członków tamtejszego Towarzystwa Mandolinowego. Bliższy opis wystawy przyniesie następny numer „Z M“.

KOMUNIKAT Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj Sl.

Stan bezrobocia w Towarzystwach

Zarząd Związku prosi wszystkie Towarzystwa, aby przy wypełnianiu zwykłych kwartalnych sprawozdań podały *liczbę bezrobotnych* wśród swych członków.

Z repertuaru muzycznego orkiestr mandolinowych.

Zapewne mało kto wie o tem, że i Beethoven zajmował się muzyką mandolinową i swym twórczym genjuszem objął ten dział muzyki, do dziś dnia przez niektórych muzyków będący w pogardzie. A jeszcze więcej zdziwicie się Czytelnicy, gdy się dowiecie, że sam Mistrz grał na gitarze i to nieźle

Otóż jedną z najpiękniejszych kompozycji Beethovena na orkiestrę mandolinową jest „Sonatina c-mol“. W oryginalnej kompozycji przewidziane są w obsadzie cymbały, dziś mamy już przeróbkę Henzego na kwartet mandolinowy — nakładem Richarda Birnbacha, Berlin S. W. 68.

Kwartet ten, powinien się znaleźć w bibljotece każdego towarzystwa ze względu na swe walory muzyczne.

A teraz trochę o tym utworze: Utwór w swej rozpiętości nie wychodzi poza obręb I-szej pozycji, jedynie w akompanjamencie gitarowym występuje kil-

kakrotnie IV i III pozycja. Technicznie dla ręki lewej jest łatwy w obsadzie na I-szą II-gą mand. i mandolę.

Trudniej się przedstawia akompanjament gitarowy, ale w wyd. Birnbacha jest tak dokładnie podane opalcowanie, że wystarczy poświęcić parę godzin, aby posiąść technikę chwytania akordów w tej tonacji tembardziej, że tempo w c-mol nie jest zbyt szybkie. Jedno poważne przeoczenie, (względnie błąd), znajduje się w akompanjamencie gitarowym; mianowicie w II-ej części brak V taktu, który od biedy można zastąpić głosem z mandoli.

Piekna i dobra interpretacją spoczywa w I-szym głosie. Piękno bowiem polega na subtelnem piórkowaniu i dobrze wykonanem sforsanda. Każda ósemka musi być piórkowana płynnie, z wyjątkiem 16-tek i ósemek w części C-dur, gdzie tempo nieco ożywiamy i przyspieszamy. Część I i II-ga musi być grana z uczuciem piano, niewychodząc poza lekkiego sforsanda. Coda w pierwszym zdaniu (do fermaty) piano, później mezzoforte i stopniowo coraz ciszej tak aby ostatnie 2 takty skończyć slentandem.

W obsadzie należy I mandolinę powierzyć graczom raczej mniej zaawansowanym ale mającym lekkie, płynne i delikatne piórkowanie

(K.)

Odpowiedzi Redakcji.

W. Pan Jan Stec, Zemburzyce pow. Lublin. Nadesłane rozwiązanie zagadek z Nr. 2 „Z.M.“ jest prawidłowe. W losowaniu niemogliśmy niestety Pańskiego rozwiązania zużytkować, ponieważ było nadesłane po terminie. Prosimy na przyszłość przysyłać rozwiązania do 5 dnia miesiąca, ponieważ w tym terminie „Z.M.“ idzie pod prasę.

W. Pan Ign. Matysiak, Loos en Gohelle (Francja) Cena prenumeraty „Z.M.“ wynosi dla zagranicznych abonentów 1 Dolar. rocznie. Co się tyczy numerów okazowych — to ogólnie przyjętym zwyczajem możemy przesyłać tylko 1 egz okazowy.

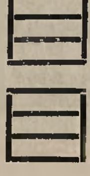
Ale nacóż się Pan martwi? Tymczasem Pan ma prenumeratę zapłaconą i będzie Pan otrzymywał „Z.M.“ regularnie przez przeciąg 1 roku.

W. Pan Winc. Dziużyński. Zakrzówek Lub Klarneciki i oboiki o których WPan wspomina w Swem piśmie są wargowemi fletami (Block flöten) podobnemi do flageoletów, budowanemi w 4-ch wielkościach (sopranowe, altowe, tenorowe i basowe). Wyrabiane są zagranicą. Prosimy zażądać katalogi od firmy Johannes Adler. Markuen-Kirchen w Saksonji.

W. Pan Adolf Armata, Pułanki pow. Krosno. Nie możemy wysłać początkowego kursu gry na mandolinie. W jednym z następnych numerów „Z.M.“ znajdzie Pan przystępny wykład o początkowych zasadach czytania nut na instrumentach. Do nauki początków należy kupić szkołę Kownackiego, Zdziennickiej, Maleczka lub inną.

ZAGADKI.

1. Łamigłówka.

Z brewienek drabinki zbudować instrument muzyczny.

4 KUPON 4

Na rozwiązanie zagadek z Nr. 4 „Z.M."

adres ....

....

Rozwiązania należy nadsyłać pod adresem Red. do dnia 5.I.33.

Trafne rozwiązania zostaną rozlosowane celem przyznania nagrody w postaci Mazurka Szopena na mandolinę i gitarę.

Rozwiązanie zagadek z Nr. 3 „Z.M."

1)	interwał muzyczny	**O**ktawa
2)	nazwisko przyjaciółki Szopena	**S**and
3)	przyrząd muzyczny	Tłu**m**ik
4)	kompozytor polski	G**a**ll
5)	nauczyciel Szopena	Els**n**er
6)	rodzaj występu muzycznego	**S**olo
7)	taniec polski	Obere**k**
8)	środkowa część marsza	Tr**i**o

Nazwisko popularnego kompozytora mazurów i oberków

O S M A Ń S K I.

Trafne rozwiązania nadesłali: Sekcja Mandolinistów w Kamionce, Tow. Mand. „Jaskółka" Mała Dąbrówka, p E. Komorowski Częstochowa, Tow. „Jaskółka" Ruda Śl.

Nagrodę przyznano Sekcji Mand. w Kamionce.

Zapisujcie się do organizacyj mandolinowych!

WESOŁY KĄCIK.

PRZEZORNY.

Francek poszedł z Gustlikiem na ryby. Każdy zabrał z sobą butelkę „dla rozgrzewki". Kiedy usiedli na brzegu rzeki, powiada Francek do Gustlika:

— Wisz co!? Kto złapie pierwszą rybę, da się drugiemu napić z swojej butelki.

— Dobrze.

Za chwilę maleńka rybka „bierze" na wędkę Gustlika, który istotnie wyciąga maciupeńką płoteczkę. Zrezygnowany daje Franckowi swą butelkę. Francek pociągnął tęgi łyk i zwracając butelkę z zawartością resztki trunku na dnie butelki powiada:

— No, teraz mogę i ja bez obawy założyć przynętę!

DOBRY PRACOWNIK.

— Panie Pawle — mówi szef do urzędnika — kiedyśmy mieli duży ruch Pan zalegał z pracą; obecnie mamy zastój, a Pan mimo to niewydąża, choć roboty jest tak mało. O ile tak dalej pójdzie, będą musiał na pańskie miejsce zaangażować innego pracownika.

— Dziękuję, panie szefie — odpowiada Pan Paweł — potrafię pracę tak rozłożyć, że obaj niebędziemy mogli wydążyc.

KONCERT SOLISTY.

Młody Jakóbek poszedł do wojska. Był muzykalny, więc go przydzielono do orkiestry. Po skończeniu służby wrócił do domu z okazałym helikonem.

Zeszli się sąsiedzi i zwracają się wśród pogawędki do Jakóba:

— Zagrajże nam co Jakóbku!

Jakóbek bierze trąbę i zaczyna: Es ta ta, Es ta ta, Es ta ta itd.

Za chwilę przestaje grać, lecz instrument trzyma w pogotowiu.

— Jakóbku, co znaczy ta przerwa?

— To pauzy. Teraz inni grają!

DRUKARNIA „ST. ŚWIĘCKI" SP. Z OGR. ODP., DĄBROWA GÓRNICZA.